

ویکتوری. فرانکل

انسان

در جستجوی

معنای غایی

شهاب‌الدین عباسی

بنگاه ترجمه و نشر
کتاب پارسه

فهرست

۹	یادداشت مترجم	
۱۷	پیش‌گفتار اسوانی هانت	
۲۱	مقدمه	
۲۳	مقدمهٔ چاپ اول انگلیسی	
۳۱	قدردانی	
۳۳	ماهیت تحلیل وجودی	فصل یکم
۳۹	ناهشیاری معنوی	فصل دوم
۴۹	تحلیل وجودی وجدان	فصل سوم
۵۷	تحلیل وجودی رؤیاها	فصل چهارم
۶۹	کیفیت استعلایی وجدان	فصل پنجم
۷۷	دینی بودن ناهشیار	فصل ششم
۸۹	روان‌پزشکی و الهیات	فصل هفتم
۹۵	پژوهش‌های جدید در معنی‌درمانی در حوالی ۱۹۷۵	فصل هشتم
۱۵۹	«انسان در جست‌وجوی معنای غایی»	فصل نهم
۱۸۱	یادداشت‌ها	
۱۹۱	منابع	
۱۹۳	کتاب‌شناسی	
۲۱۳	دربارهٔ نویسنده	
۲۱۵	نمایه	

نگاه‌ها و ستایش‌هایی دربارهٔ انسان در جست‌وجوی معنای غایی

یکی از بزرگ‌ترین جان‌های روزگارمان، عصارهٔ یک عمر حکمت برآمده از تجربه‌های شخصی و حرفه‌ای‌اش را در این کتاب به‌راستی مهم با ما در میان می‌گذارد.^۱

درخشان! در این کتاب، از این موهبت برخوردار می‌شویم که در غنای تجربه و عمق حکمت او سهیم شویم.^۲

در دنیای پر از خشونت و لذت‌جویی، نگرش دکتر فرانکل راجع به ارزش‌ها و وجدان، امید و شجاعت برای رستگاری نوع بشر به ارمغان می‌آورد.^۳

یک کندوکاو روان‌شناختی قدرتمند راجع به جست‌وجوی دینی. *انسان در جست‌وجوی معنای غایی* را روان‌شناسان و الهیات‌دانان و مردان و زنانی که با پرسش‌های غایی دست و پنجه نرم می‌کنند و با خدا همان‌قدر در پرسش‌ها مواجهه دارند که در پاسخ‌ها، گران‌بها و ارزشمند خواهند

1. Rabbi Harold Kushner, Autor, *When Bad Things Happen to Good People and How Good Do We Have to Be?*

2. Elisabeth Kübler-Ross, M. D., Author, *On Death and Dying*.

3. Sarah Brady, chair, Handgun Control, Inc., Washington D. C.

شمرد.^۱ با این کتاب، ویکتور فرانکل به میلیون‌ها انسان پیامی از امید و راهنمایی معنوی و روان‌شناختی می‌بخشد.^۲

یک اثر مهم... یکی از کلاسیک‌های قرن ما در معنی‌درمانی و روان‌شناسی.^۳

-
1. Dr. Michael Berenbaum, president, survivors of the shoah visual History Foundation; Hymen Goldman professor of Theology, Georgetownuniversity, Washington D. C.
 2. Dr. Christoph Schönborn, Archbishop of Vienna.
 3. Professor Josef Seifert, professor of philosophy and Rector, International Academy of Philosophy, the principality of Liechtenstein.

پیش‌گفتار اسوانی هانت

در اول ژانویه ۱۹۹۴، در بالای پلکان محل اقامت سفارتخانه ایستاده بودم، در حالی که کمی آشفته بودم. مرد ریزنقش سپیدمویی که با چالاکی به طرفم می‌آمد به هیچ وجه کسی نبود که انتظارش را داشتم. من با ویکتور فرانکل، مهمانم، دست دادم و در حالی که دست او را تکان می‌دادم به او گفتم: «من کتاب شما را ۲۵ سال قبل خواندم و هنوز آن را به یاد دارم.» او پرسید: «در ذهن‌تان به یاد دارید، یا در قلب‌تان؟» گفتم: «در قلبم.»

و او، گویی که دعای خیری بر زبان می‌آورد، جواب داد: «این خوب است!» در سراسر ماه‌های بعد، به آنجا رسیدم که بر پروفیسور فرانکل به‌عنوان محرم راز و مشاور تکیه کردم. چه، موضوع، سیاست خارجی ایالات متحده در بوسنی بود، یا مسائل مربوط به سلامت خانواده، یا اولویت‌های شخصی و حرفه‌ای خودم، ویکتور و الی، تکیه‌گاهم، چشمه‌سار زنده‌ای از حکمت بودند و وقتی هم که حکمت یاری‌مان نمی‌کرد سرچشمه آرامش خاطر من بودند. صفا و روشنی‌شان، با مهربانی و فهم و عشق همراه بود. من آن‌قدر به آن‌ها نزدیک بودم که از بعضی از رنج‌ها و مشقت‌های‌شان اطلاع داشتم و از قدرت زاینده‌شان حیرت می‌کردم.

این کتاب پاسخی به آن پرسش در خود دارد. چون در آن، می‌بینیم که ویکتور فرانکل به محدود بودن جایگاه خودش در درون امکانات نامحدود توجه دارد. او محدودیت‌های خودش را با محدودیت غایی خلط نمی‌کند و نه وجودش را با وجود غایی اشتباه می‌گیرد.

حسی فوق‌العاده از مدارا و بردباری نیز در تفکر وی وجود دارد — شفقت و وقاری در پذیرش این نکته از سوی او دیده می‌شود که نمادهای ما برای معنای غایی، تنها حکایت از واقعیتی دارند که مستقیماً نمی‌توانیم آن را تجربه کنیم. آخر، اردوگاه‌های کار اجباری‌ای که او در آن‌ها رنج کشید و عزیزانش در آن اردوگاه‌ها مردند، برای نابود کردن کسانی درست شده بود که متفاوت بودند. به همین خاطر، فرانکل جایی برای گستره تجربه انسانی از امر متافیزیکی باقی می‌گذارد.

بگذاریم خدا برای عده‌ای، شکل انسان‌گونه انگاشته به خود بگیرد و برای عده‌ای دیگر با خویشتن آدمی خلط شود. در هر حال، معنای غایی یقیناً قادر است محدودیت کوشش‌های مان در درک و فهم و توصیف امر نامتناهی را به خود جذب کند.

اما برای فرانکل، چنین مدارایی، به معنی فقدان داوری نیست. چون در جهان شر و بدی هست و زندگی او زخم‌ها بر خود دارد. جست‌وجوی ناآگاهانه معنای غایی ممکن است به پایان‌های زشت و غیراخلاقی ختم شود: ملی‌گرایی زننده، حسادت‌های و سواسی، تنفر نژادی و کار معتادگونه. پس از گذشت نیم قرن از زمان تدوین این کتاب، بعد از ظهر یکی از روزها را با الی و فرانکل به صحبت درباره نه تنها اردوگاه‌های کار اجباری بلکه سربرنیتسا می‌گذراندم: معنی اهریمنی و گمراهی که بعضی‌ها در هرزگی و تباهی دیگرآزارانه می‌یابند.

پس، یک بار دیگر به ما یادآوری می‌شود که نظریه انتزاعی، فی‌نفسه غایت نیست. باید شکل‌دهنده زندگی عینی باشد. در این کتاب کوچک، یک حکم اخلاقی بزرگ وجود دارد که باید به آن توجه کرد و راجع به آن اندیشید. همین‌طور که در مورد اندیشه فرانکل تأمل می‌کنیم، چه بسا این مجال را بیاییم که درباره آنچه شخصاً آن را عزیز می‌شماریم به فکر فروبرویم و حتی در